

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Végleg eldőlt, hogy hetenként 3 napon át játszik Váradon a kolozsvári román színház

A kormány számít a város és a közönség áldozatkészségére a román társulatokkal szemben — Erdélyi Miklós fenntartja pályázatát

Tegnap délután érkezett vissza Kolozsvárról dr. Egry Gergely polgármester, aki részt vett Craciun Andrei kulturtanácsossal együtt azon a nagyfontosságú értekezleten, amely Lepedatu kultuszminiszter és Eftimiu Victor vezérigazgató elnöklése mellett döntött az erdélyi és bánáti színházak jövőjéről.

Ugyanezen az ankéton foglalkoztak behatóan azzal a tervvel is, hogy a kolozsvári román opera és az ottani nemzeti színház hány estére és milyen időközökben veszi igénybe a többi városok színházait? Bennünket természetesen elsősorban a

nagyvárad színház sorsa érdekli

és köztudomás szerint az értekezletnek is egyik legfőbb problémáját a várad színház ügyének tisztázása képezte.

Dr. Egry polgármester az értekezlet lezárásáról és annak eredményéről a következőket volt szíves mondani az „Estilap” munkatársának:

— Victor Eftimiu vezérigazgató ur szívélyes hangú meghívására én is résztvettem azon az értekezleten, amelyre Lepedatu miniszter ur is odaérkezett.

— Az ankétra Temesvár, Arad, Brassó, Nagyszeben, Nagykároly, Máramarossziget, Nagybánya, Nagyenyed, Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Fogaras, Beszterce, Gyulafehérvár, Zilah, Szászsebes polgármesterei és kiküldöttjei jöttek el.

— Az első tanácskozás szombaton délután 4 órakor a nemzeti színház vezérigazgatójának szobájában folyt le. Miután Lepedatu miniszter urnak más fontos tanácskozásai voltak, Eftimiu vezérigazgató kérte a megjelenteket, hogy este 9 órára jöjjenek újra össze és akkor Lepedatu miniszter ur is jelen lesz.

— Erre én bejelentettem, hogy addig is, amíg az esti értekezletre sor kerülne, ismertesse vagy legajább is körvonalazza a vezérigazgató ur programját, amelyet eddig csak az újságok tudósításaiból ismerünk.

— Victor Eftimiu erre kifejtette, hogy ő mint a kolozsvári nemzeti színház vezérigazgatója, a román kultúrának akar propagandát csinálni, az operával pedig egész Erdély és Bánát lakosságának zenei kulturáját kívánja fejleszteni és kielégíteni.

— A programom — folytatta Eftimiu — magas zenei, művészi és irodalmi, amelynek megvalósításában mindenkor csak a nívóra leszek tekintettel. Megemlíteni kívánom még, hogy

különös súlyt helyezek Nagyváradra,

amelynek magas zenei és irodalmi kulturája van és legutóbbi ottartózkodásomkor forró elismerésben volt részem.

— Most még arra kérem a megjelent városok reprezentánsait — folytatta expozéját Victor Eftimiu, — hogy mely napokon és milyen anyagi garanciákkal tudnának programom megvalósításában és keresztyüvitelében támogatni. Ehhez még csupán annyit kell hozzáfűzöm, hogy a kultuszminiszterium éppannyi szubvenciót ad, mint a múltban, azért van szükségem az Önök áldozatkészségére. Ha bizto-

sítanak engem támogatásukról, nem fogok ismerni semmi akadályt, hogy kulturterveimet megvalósíthassam.

— Ezek a főirányelveim és majd a miniszter ur jelenlétében részletezni is fogom terveimet.

— Természetesen szeretném, ha már az esti ankét előtt ismertetnék önök is álláspontjukat, hogy a miniszter ur elé kész programmal mehessünk.

Erre Victor Eftimiu felém fordult:

— Elsősorban is Várad polgármesterének véleményét szeretném hallani.

— Részemről a legnagyobb örömmel hallgattam vezérigazgató ur programját, amelyet nagy vonásokban fejtett ki előttünk. Nagyvárad társadalma örömmel fogja tudomásul venni, hogy az idei szezonban sorozatos operaelőadásokban lesz alkalma gyönyörködni és ezzel városunk kulturáját még előkelőbb színvonalra igyekeznek emelni. Mindenesetre arra kérjük vezérigazgató urat, hogy olyan előadásokról gondoskodjék, amely a város egész lakosságának kulturigényét kielégítse.

Részünkről biztosíthatom vezérigazgató urat, hogy minden lehető megtesszünk tehetségünkhöz képest és nem riadunk vissza áldozathozattól sem, ha kultura fejlesztéséről van szó.

— Mindenesetre — fejeztem be nyilatkozatomat — az esti konferencián a miniszter ur jelenlétében elhangzott program részletes ismertetése után fogom megjegyzéseimet megtenni.

— Ez a megbeszélés körülbelül 5 óráig tartott. Este 9 órakor megjelent Lepedatu miniszter és Craciun tanácsostól elsőnek a várad polgármester felől érdeklődött. Nyomban jelentkeztem a miniszter urnál, aki az ülés megnyitásáig hosszasan elbeszélgetett velem.

Az ülés megnyitásakor Eftimiu Victor elsősorban köszönetet mondott a miniszternek, aki lehetővé tette ennek az ankétnak a megtartását.

— Lepedatu miniszter megköszönte a városok képviselőinek, hogy az értekezleten ilyen szép számban képviseltetik magukat és szívből kéri, hogy adjanak meg minden segítséget és támogatást Victor Eftimiu-nak.

— Kifejtette azt is, hogy a kultuszminiszterium ma nincs abban a helyzetben, hogy anyagi támogatásával megvalósíthassa a vezérigazgató gazdag programját és ezért van szükség a városok hozzájárulására.

A múltban a miniszteriumok szubvenciót adtak propaganda-társulatoknak, de ez a rendszer nem vált be, nem volt még a kellő eredménye.

— Remélem — mondta a miniszter — hogy Victor Eftimiu magas műveltségével megfogja tudni valósítani mindazt, amire vállalkozott és az erdélyi és bánáti román kultúrának és magasabb zenei művészetnek nálánál külsőbb uttörője valóban nem lehet. Most még azt szeretném ismerni, hogy

az egyes városok milyen anyagi segítséggel tudnak hozzájárulni a program megvalósításához.

— Közölhetem a városok képviselőivel — folytatta nyilatkozatát Lepedatu miniszter, — hogy a kolozsvári román opera és nemzeti színház társulata

hetenként körülbelül 3—4 estén fog Váradon játszani.

— Várad ugyanis egészen speciális elbírálás alá esik, mert hiszen az összeköttetés is a lehető legkényvesebb. Majd a többi városokban tervbevevett vendégjátékokat — hasonló módon — ismertette a megjelent polgármesterek előtt.

Ezután Victor Eftimiu részletezte programját és megígérte, hogy a legmagasabb nívójú előadásokat fogja rendezni az egyes városok-

ban. Kijelentette, hogy a váradi színházat

szombat, vasárnap s hétfőn kívánja igénybevenni,

amelyből két opera előadás és egy matinét (délután) rendezne az iskolák növendékei számára. — Ezenkívül egy prózai román előadást is rendez a kolozsvári nemzeti színház.

— Ezek voltak Victor Eftimiu-nak főbb pontjai Váradra vonatkozóan, de a terv végleges megvalósítása céljából a közeli napokban személyesen jön át.

— En — mondotta a polgármester — arra kéri a vezérigazgató urat, hogy a szombat, vasárnap és hétfői előadásokra rotációs (váltott) rendszert hozzon be, úgy, hogy

az opera egyik héten Váradon, másik héten más városban töltsen a hércem estét.

— Megkértem még a miniszter urat, hogy az úgynevezett propagandafarsulatok, melyek a múltba havonként tíz este vitték igénybe a színházat, a jövőben lehetőleg redukálják vendégszolgálatukat.

— Lepedatu miniszter határozott ígéretet tett, hogy

csakis a legnevesebb farsula-

Nem hívták meg az értekezletre a kisebbségi színházak igazgatóit

Erdélyi Miklós színházigazgató a kolozsvári ankétról tudósítónk előtt a következőket jelentette ki:

— Mi csak tévedésből voltunk Kolozsvárott, mert az ankétra nem mi, hanem a városok polgármesterei voltak meghívva. Az értekezlet célja főképpen az volt, hogy megállapítsák az egyes városok által a román opera és nemzeti színház részére nyújtandó szubvenciót. Velünk emélfogva hivatalosan nem is tárgyaltak.

— Ami a váradi színházat illeti, úgy tudom, hogy a magyar színészet érdekében némi eredményt sikerült elérni, mert a miniszter elállott arról a tervtől, hogy Váradon heti öt román előadás legyen és megelégedett heti három előadással.

toknak fog ilyen előadásokra engedélyt adni.

— Megkérdeztem még a miniszter urat, hogy a többi szabadon maradt estére kinek adjuk át a színházat, ki játhassék Váradon?

— A miniszter ur kijelentette, hogy a város kiadhatja azoknak az igazgatóknak, akik koncesszióval rendelkeznek és akik a város és a miniszterium föltételeinek alá vetik magukat.

Ki lesz a váradi színház igazgatója?

— Szóba került természetesen Erdélyi Miklós személye is és a miniszter igen elismerő szavakkal emlékezett meg a váradi színház vezetőjének személyéről és a társulatának legutóbbi bukaresti vendégszolgálatáról.

— Végeredményben — fejezte be nyilatkozatát Egrý polgármester — abban állapodtunk meg, hogy csak

a részletes tárgyalások befejezése után adjuk ki a színházat.

Váradon mindenesetre elsősorban Erdélyi Miklós jöhet kombinációba, hiszen más nem is adta be pályázatát eddig, de természetesen Janovits Jenő még ezután is pályázhat a váradi színházra.

— A városok polgármesterei mutattak rá arra, hogy Nagyvárad és a hozzá hasonló helyzetben lévő városok még a heti három előadást is csak nehezen és nagy áldozatkészséggel tudják biztosítani.

— A nagyváradi színház ügyében végleges döntés egyáltalán nem történt, eltekintve attól, hogy szabályozták a román előadások számát. Victor Eftimiu vezérigazgató a legközelebbi napokban Nagyváradra fog érkezni, és itt közösen fogjuk a megbeszéléseket folytatni.

— En a magam részéről beadott pályázatomat fenntartom, természetesen attól függően, hogy miképpen fogják a román előadásokat szabályozni.

KÉZ KEZET MOS

Miért kell csatlakozni az AMITIÉ-rendszerü üzletforgalomhoz?

Néhány nap múlva Váradon is megkezdődik az AMITIÉ-rendszer szerinti üzletforgalom és a külföldi példákhoz bizonyosra vehető, hogy a legrövidebb idő alatt olyan népszerűsége fog itt is szerezni, mint a Nyugat nagy városában.

Az AMITIÉ-rendszerü üzletforgalom lényege az, hogy a kereskedő és iparos a kéz kezét mos elve alapján megosztja hasznát azokkal a vevőivel, rendelójével, aki őt állandóan támogatja.

A haszon megosztás az AMITIÉ-bélyegek gyűjtésének rendszere szerint történik.

Mindenki,

aki az AMITIÉ-hez csatlakozott kereskedőnél vagy iparosnál vásárol,

ingyen kap

a készpénzvásárlásnál a lefizetett összeg nagyságához képest bizonyos számú

AMITIÉ-bélyeget.

A vevőnek tehát nem kell egyebet tenni, mint csak olyan kereskedőt vagy iparost felkeresni, aki ilyen ingyenes AMITIÉ-bélyeget ad és a különböző helyeken — fűszerésnél, hentesnél, szövetáruházban, cukrászdában stb. kapott bélyegeket beletárolja egy AMITIÉ-gyűjtőlapra.

Amikor a gyűjtőlapon 60 db ilyen ingyen kapott bélyeg van, akkor lép a vevő az AMITIÉ-rendszer előnyeinek és kedvezményeinek élvezetébe.

1. Annál a kereskedőnél, akitől az utolsó bélyeget ingyen kapta, átadja a megtelt gyűjtőlapot és

Önnel tehát semmi más nem kell tennie, mint

1. figyelni: mikor és mely üzletek kirakatában jelenik meg az AMITIÉ két fehér galambja a három karikagyűrűvel,

2. attól a naptól kezdve csak azokban az üzletekben vásárolnia,

3. minden vásárlásnál — legyen az bármily csekély értékű is — követelni az AMITIÉ-bélyeget,

4. összegyűjteni és a gyűjtőlapra felragasztani az ingyen kapott bélyegeket,

attól a kereskedőtől azonnal, kap 20 leít készpénzben. Ez az első jutalma annak, hogy a kapott bélyegeket megőrizte és az AMITIÉ-gyűjtőlapra felragasztotta.

2. Kap aztán a kereskedő közvetítésével egy AMITIÉ-forgalmi kötvényt. Ezen a kötvényen 50 db szelvény van. A szelvények 50 leittől 15.000 leig terjedő címleteket tartalmaznak. Az 50 szelvény összes címletértéke 50.000 azaz ötvözezer lei. Ennyi összegig részese minden kötvénybirtokos az AMITIÉ-hez csatlakozott kereskedők hasznából.

3. Az AMITIÉ-akció hasznát minden hónap végén osztják ki. Ez úgy történik, hogy megállapítják a hónap folyamán kiadott AMITIÉ-bélyegek összértékét, mint felosztásra kerülő összeggel és ezt előre megállapított tervszerint szétosztják azok között, akik legalább egy tele gyűjtőlapot küldöttek be a hónap folyamán. Akinek több gyűjtőlapja van, az több forgalmi kötvénnyel vesz részt a haszonrészesezésben.

4. A hónap folyamán mutatkozó haszon egy osztódik el, hogy abból mindenki kap egyszer husz leit a tele gyűjtőlapért, azután pedig a forgalmi kötvény bevéltására kerülő szelvényei szerint 50 leittől 15.000 leig terjedhető osztalékokat.

5. Nagyváradon az első osztalékosítás október hó elsején történik meg és ekkor már mindazok részesednek az AMITIÉ-üzletforgalom hasznából, akik szeptember hó folyamán felkeresték az AMITIÉ-üzleteket és azokból vásároltak.

5. a megtelt gyűjtőlapot bármelyik AMITIÉ-üzletben beadni, ott átvenni érte 20 leit készpénzt, kérni egy új gyűjtőlapot és továbbgyűjteni a bélyegeket.

— Az AMITIÉ-rendszerhez csatlakozó kereskedők és iparosok névsorát már a közeli napokban közzé fogják az összes nagyváradi újságok.

Még mindig lehet jelentkezni csatlakozásra. Jelentkezéseket szívesképp fogadjuk a Hegedűs, hírlapiroda.

Mozgószínházi műsorok:

Atlantid nyári mező

Hétfőn este 9 és fél órakor

Simayak

Teljes műsorral

Rendes helyárák!

Kedvezményes jegyek csak ma érvényesek

Apolló

Hétfőn délután 6 órakor

olcsó helyárákkal

Simayak

teljes műsorral

Este 9 órakor

12, 15 és 20 leies helyárákkal

Premier

Az iroda tündére

Alice Terryvel

Heyman-szinkör

Ma utoljára

Hazajáró
mult

Cecil B. de Mille
produkciója

Főszereplők: Joseph Schildkraut,
William Boyd, Jetta Gondal
és Vera Reynolds

Kedvezményes jegyek érvényesek

Holnaptól kezdődőleg

Darwin és a majomember

NAPPAL

FOTEL

Új rendszerü összeeszközhető fotel, mely éjjel ágyként használható

már 3300 leittől kapható

ART kárpitosnál

Cosbuc (Szalárdi)-utca 9. szám
Rosenzweig-palota

ÉJJELE

3833

ÁGY

Nyakkendőáruház

Bul. Reg. Ferdinand

4

Régi nevek régiregék

— Nagy Márton új könyve —

Egy letűnt nemzedék szépmelékü alakjai lépnek ki büszkén, dalián, megannyi nagyszerű emberpéldány, derűs, izes históriák hősei — Nagy Márton pompás új könyvéből.

A régi bihari élet színesstollu krónikása, egykor maga is minden megyei esemény központjában szereplő daliás főbíró, másodsorban lapozta fel nyilván kifogyhatatlan emlékeit és amit most élénkbetárt: az öb, mint remekbe készült adomák gyűjteménye, több mint adatbalmaz, a bihari élet egykori történetírójának, több, mint meleg színekkel fűtött pasziell, sok drága elődünkről, — ez a könyv egy nagy darab érző-vevő, hol boldogosan vígan kalimpáló, hol vergődve zokogó bihari szív...

Itt élnek újból előttünk, itt eregetik a pipafüstöt, itt szövik a tréfiás mesét, cszágoló politikát, szívek szerelmes hálóját; itt él a régi tekintetes vármegye és itt az új szellem fejlődésbe lendülő Váradja; itt élnek azok, akikre még emlékezünk és akiknek már csak az emléket is örököltük s ahogy ránk tekintenek az író meglevenítésében: annyi sok vigasztalás van ebben a tekintetben és annyi hit és reménység árad belőlük: hogy a nagy elődök kései utódai tanulni fogják a nagyszerű példákon és a jásult MA helyén ismét életre lendül az alkotómunka.

Nagy Márton rendkívül feladatra vállalkozott és nagyszerű munkát végzett: pár órára kiragad bennünket ebből az önös, szívtelen szomorú világból; visszavarázsolja a régi szép napokat és megacélozza a kedvet, a munkás akaratot.

Akik ismerték a könyvében szereplő alakokat, a közélet vezető nagy egyéniségeit, azok bámulva állapítják meg a szerző nagyszerű memóriáját és pompás jellemfestését, akik pedig nem ismerték őket: ebből megismerik és olyanoknak ismerik meg, amilyenek valóban voltak.

A háromszáz oldalnál erősebb kötet, (amelynek stílusos címlapját Morvay András rajzolta), a szerző kiadása és — úgy tudjuk — csak nála rendelhető meg. Mindenkinél el kellene olvasnia, akít érdekel a régi bihari és váradai élet és a mai szocietás kialakulása.

Megtámadtak a bolgár határon a komitácik egy Ghica herceget

— Bukaresti tud. táv. —

A bolgár határ közelében a bezsardzsik-silistrai úton hat bolgár komitácsi megtámadott több utast, akik szekerekükön igyekeztek falujukba. A komitácik megölték és kifosztottak egy pástort, aki a közeli határőrségre akart futni, hogy segítséget kérjen.

Ugyanekkor jött Silistra felől egy autó, amelyben Ghica herceg ült. A herceg, amint látta a bajt, az autójával az örállomás felé hajtott és hét katonával tért vissza.

Lezárták a Sfatul Negustoresc helyiségeit

A bukaresti központ kiküldöttei karhatalommal távolították el a régi vezetőséget — Ujjalakul a Sfatul váradai fiókja

Néhány hónappal ezelőtt a hatóságok és a város társadalmának reprezentánsai jelenlétében ünnepeles külsőségek között avatták föl a Sfatul Negustoresc új helyiségét. Az új helyiségbe az újonnan választott vezetőséggel együtt természetesen más szellem is költözött és a váradai kereskedelem számos tagja kereste fel az izlésesen berendezett klubhelyiséget.

Pár héttel később aztán Negulescu Athanasz ny. ezredes nyilatkozatot tett közre, hogy ő nem vállalta a Sfatul Negustoresc elnökségét és így az ő nevét jogosulatlanul használják a propagandában.

A nyilatkozatot egy erőteljes bomlási folyamat követte és sokára városszerző szelvényben tárgyalták, hogy a reorganizált Sfatul sem teljesíti azokat a kötelezettségeket, amiket feladatául tűzött ki és egész aktivitása az alakuló gyűlésen merült ki.

Szombaton délután aztán váratlan fordulat történt a Sfatul ügyében.

Az expressz vonattal megérkeztek Nagyváradra a Sfatul Negustoresc bukaresti központjának vezetői, Thoma Dobrescu elnökkel együtt és az állomásról egyenesen a Sfatul Negustoreschoz hajtatnak, ahol nyomban megkezdtek a rovincsiást. Több órán keresztül tartó vizsgálat és tárgyalás után a bukaresti kiküldöttek

fölszólították a Sfatul jelenvolt vezetőit, hogy azonnal nyújtsák be a lemondásukat és adják át a helyiséget.

Miután azonban a régi vezetőség ebbe a megoldásba semmiesetre sem volt hajlandó belemenni, a bukaresti komisszió egyenesen

az ügyészségre sietett, ahol Ilie Petruc soros ügyésznél följelentést tett a Sfatul Negustoresc vezetősége ellen,

mert az alapszabályokkal ellentétben, törvénytelenül működtek. Egyben kérték a soros ügyésztől azt is, hogy a helyiséget azonnal zárassa be, mert ők — mint a központ kiküldöttei — a tapasztaltak után a váradai fiók működéséért tovább a felelősséget nem vállalhatják.

Ilie Petruc ügyész szombaton este tizenegy órakor Jonescu komiszár kíséretében meg is

jelent a Sfatul Negustoresc helyiségében és az ottlevőket fölszólította a távozásra.

Majd a kulcsokat magához véve, egy fegyveres rendőrt állíttatott a Sfatul lezárt ajtaja elé.

Értesülésünk szerint Dobrescu elnök egy comisía interimaret de-

legált a váradai fiók élére és az új vezetőség megválasztásáig az ügyek vitelével Georg Aliminescu volt újságíró, jelenleg dobrudzsai alispánt bizta meg, aki vele együtt a Sfatul Negustoresc ügyeinek felülvizsgálására érkezett Nagyváradra.

Még mindig terjed a gyermekbénulás járványa

Aradon is van már egy beteg

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A közegészségügyi minisztérium értesülése szerint szeptember másodikán

kilenc új megbetegedés történt

gyermekbénulásban, — és pedig egy eset Aradon, további egy-egy eset pedig a következő regáti községekben: Pi-

testiben, Darmanestiben, Bosanceában, Radulestiben, Cosmestiben (Vlasca-megye) és Cosmestiben (Falcu-megye), s végül Vlaszában.

Bukarestben szeptember másodikán százhetvenhat volt a gyermekbénulásos betegeknek a száma.

Boross Géza és Kökény Ilona

Budapest legnagyobb művészei társulatukkal együtt vendégszerepelnek szeptember hó 9-től a

Heyman-Szinkörben

A pénteki előadásra jegyeket már ma árusít a pénztár

Nyomor elől a halálba

— "Nem volt mit ennem!" — mondja az öngyilkosjelölt Mocsonki Mariska, aki sósavat ivott

Szombaton este, amikor talán még lármásabban szól a jazz-muzsika, szombaton este, amikor a heti robot után talán több szórakozást kívánnak és engednek meg maguknak az emberek, akkor, amikor tetőpontra ért a tüköriényes, pazar villanyárban uszó kávéházakban a hangulat, szombaton este 11 órakor öngyilkos lett egy fiatal cselédleány. Az oka? Valami egészen új, valami szorongó érzés vesz az emberen erőt, amikor egy huszonötstendős leány maró folyadéktól rémségesen összegegett ajkán alig hallhatóan elszuhán a szó:

— Nem volt mit ennem már három nap óta, nyöszörgi keservesen Mocsonki Mariska, a huszonötstendős mindenés, aki három napon keresztül csatangolt éhen, kiéhezetten a bárátságosan mosolygó emberek között és nem volt, nem akadt köztük egy sem, akitől egy falat kenyeret mert volna kérni magának.

A főutcán, közel a közkórházhoz, az egyik sötét kis zugban akadtak rá mulatozásból vigasságba induló emberek, akik az ut porából szedték föl, a már félig elalélt, szegény

leányt. És pár perc múlva fehér kabátos orvosok s jószágos tekintetű kedves nővérek hajoltak föléje, hogy megmentésük a fiatal életet, hogy megmentésük Mocsonki Mariskát, akit nek nem volt mit ennie.

Sósavat ivott és a maró folyadék szörnyű romboló pusztítást vitt véghez az éhségtől üres, összezsugorodott gyomorban. Két izben kellett a gyomrot kimosni, hogy Mocsonki Mariskát eszméletre tudják téríteni.

Most ott pihen az egyik kórtéremben, hófehéren, meggyult arccal és a többi betegek, akik persze megtudták a tragédia közvetlen okát, körülállták Mocsonki Mariska ágyát, a vigasztalják, bátorítják a nyomor és kétségbeesés elől halálba menekülni akaró szegény fiatal leányt.

B. J.

Hazajáró mult

ma utoljára a Heyman-Szinkörben

Legjobb iskolaharismnyák

Kerítésznénél

Avram I. (Kossuth)-utca 2 sz.

Heyman szinkör

Hétfő 5, 7 és 9 órákor: Hazajáró mult. Szenzációs dráma. Főszerepben: Joseph Schildkraut, William Boyd, Jetta Goudal és Vera Reynolds. Kedvezményes jegyek érvényesek.

Kedd 5, 7 és 9 órákor: Darwin és a majomember. Főszerepben: Ben Lyon.

Szerda 5, 7 és 9 órákor: Darwin és a majomember. Főszerepben: Ben Lyon.

Csütörtök 5, 7 és 9 órákor: Darwin és a majomember. Főszerepben: Ben Lyon.

Butorok

tulhalmozott raktár miatt

Óriási árleszállítással

3479
Complet hálók 14.000, Telehálók 20.000 leltől a legjobb minőségben, vételkényszer nélkül megtekinthető

Steinernél

Avram Iancu (Kossuth)-utca Saspalota pincéjében.

Kristály

kelmefestő

új felvételi üzlete

3092-2.
Alexandrii (Teleki)-
utca 16. szám

Fest. Tisztít
2 nap alatt
Halinocsán
a Sas alatt
Mos. 3816 Vasal

3026
Steinway
Blüthner
Förster
Wirth
Stelzhammer
Lauberger & Gloss
Hoffmann
Erste Produktiv Ge-
nossenschaft
a világ legjobb

zongoráinak
kizárólagos képviselője
STERNBERG
Bul. Regele Ferdinand 14.
Mélyen leszállított árak

SPORT

A magyar válogatott vízipóló csapat ujból Európa bajnoka lett

Bolognából jelentik:

A vízipóló mérkőzések döntőjében Magyarország 3:1 arányban győzött Franciaország ellen.

Hatalmas érdeklődés a NAC tegnapi gyűlésén

Aki jelen volt a Nagyvárad Atlétikai Club gyűlésén, tanúja lehetett, hogy vannak még önzetlen, felkes sportbarátok, van még fanatikus klubszerep, mely minden áldozatra képes, hogy a válságba jutott egyesületnek visszaadja, sőt még fokozza azt a jelentőségét, mely évtizedeken keresztül elvitathatatlan fölényvel dominált Várad portéletében.

Tegnapelőtt szükkőben történt megbeszélés hívta új életre a Nagyvárad Atlétikai Clubot, tegnap már mintegy 200 főnyi lelkes résztvevő sorakozott az újból magasba lendült zöld-fehér lobogó alá, ma már ezekre van szükség. A Nac vezetősége mintegy száz darab taggyűjtő ívet hozott forgalomba, holnap már mindenki sorompóba áll, holnap már újra együtt lesz a Nac hatalmas tábora.

Nem szép beszédek, nagyhangú frázisok jellemezték a tegnapi taggyűlést, hanem komoly, tréfát nem ismerő munka vette kezdetét, mely rendületlen kitartással fog

tartani mindaddig, míg a kitűzött programtervezetet az utolsó pontig végre nem hajtották. A taggyűjtés az első pont csupán. A vezetőség hatalmas őszi sportprogramot készít elő. A futbalcsapat újjászervezése már befejezést nyert, a küszöbön álló bajnoki kampány folyamán a zöld-fehér színeket már nagy játékerővel együttes fogja képviselni. Rónai, Guru, Markovits, Fellner hazatérése már befejezett tény, a hét folyamán az új játékosok is megérkeznek.

Vasárnap minden valószínűség szerint

a kolozsvári Haggibor ellen mutatkozik be a Nac újjászervezett csapata.

A tennis, ping-pong és torna szakosztály is kész programmal indul az őszi, illetve a téli szezonnak.

Mindezekon kívül gyönyörű belső klubélet alapját igyekszik megvetni a vezetőség. Már a közeljövőben gyakori összejövetelek színhelye lesz a Royal kávéház fölötti klubhelyiség.

Eidöntetlen maradt a Hungária--Spárta-mérkőzés

Budapestről táviratozzák:

A tegnapi lejátszott közép-európai kupaelődöntő a Hungária és a Spárta között 1:1 félidő után 2:2 eredménnyel eldöntetlenül végződött.

Az eredmény nem nagyon kedvező a Hungária szempontjából, mivel nagyon kétséges, hogy a jövő vasárnap a prágai pályán megszerezheti-e azt az egy gól-különbséget, amely a továbbjutáshoz szükséges. — Némileg menti az eredményt az, hogy a csapat felázott talajon játszott.

A játék mindkét oldalról tapogatóssal indult. Negyed óráig a Spárta van fölényben, majd a Hungária lassan magához tér és fölénybe kerül, ami a 27-ik percben gólból is kifejeződik. Jeny beadása Kada feijéről Opatához kerül, aki menthetetlenül góllá értékesíti. A Hungária állandóan javul, ennek dacára a 35-ik perc-

eredményt, a 19-ik percben Sini-nek sikerül a vezetést megszerezni, azonban 5 percre rá Orth ideális passzából Opata védhetetlenül egyenlít.

A játék az eredmény beállítása után változó, végén Hungária fölényel.

○ A pesti teniszverseny. Budapestről táviratozzák: A magyar teniszbajnokságok vasárnap kezdődtek híres külföldi játékosok részvételével, azonban a nagy eső miatt csak két mérkőzést lehetett megtartani. Landau (orosz) 6:4, 6:2 aránnyal győz a magyar Laszay felett, míg Greig (angol) 9:7 (6:1) aránnyal Hegyesi (magyar) felett.

○ Szeptember 18-án lesz a román uszósport szezonzáró versenye. Szeptember 18-án rendezik az idén a legutolsó országos uszóversenyt, mely után következik az uszók hosszú kényszerpihenője, a tél. Az utolsó versenyen azonban még egyszer összezsápnak a legjobb romániai uszók, hogy eldöntsék az eddig tisztázatlan elsőség kérdését. Különösen esedékes ez a gyorsuszásban, ahol Felicides II. készül revancheot venni a marosvásárhelyi Zeigleren, az országos bajnoki versenyen történt legyőzéseért. De a verseny érdekességét növeli a számos országos rekordkísérlet bejelentése is, melyek, tekintve a Félix-fürdő kellemesen temperált vizét, könnyen sikerrel végződhetnek. A legnagyobb érdeklődés előzi meg a marosvásárhelyi és nagyvárad uszók összecsapását a stafétákban, ahol a többi városok csak a statisztika szerepét játszhatják. A hölgyversenyszámok és az ifjúsági versenyek méltóan egészítik ki a nagyszerű programot, melyet vízipóló-mérkőzés zár be.

Butorvásárlók figyelmébe!

Hálósobák, ebédlők, uriszobák, garnitúrák, konyhaberendezések, komplett lakberendezések

nagy választékban

szolid, izléses, modern, megbízható, egyszerű és művészi kivitelben

olcsó engros árban

kaphatók gyári lerakatunkban.

WALLERSTEIN FERENC UTÓDA

3644
Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 19. szám alatt

MEGNYILT a „KÖZPONTI DROGUERIA“ MEGNYILT

BULEVARDUL REGELE FERDINAND No. 11.

Jefjesen új vezetéssel

Dusan fölszerelt raktár: Kölni vizek, szappanok, puderek, kül- és belföldi gyógykülönlegességek állandó lerakata és legolcsóbb beszerzési forrása. — Szíves pártfogást kér PAPP KÁROLY.

Bihorul-CFR--NAC 3:2

A tegnapi napon újból bebizonyosodott, hogy a futballban mily nagy szerepet játszik a szerencse. A Bihorul CFR-nek sikerült megismételnie két hét előtti bravurját, akkor a Törekvés fölött aratott 3:2 arányu győzelmet, most a Nac-on, mely tegnap még mindig nélkülözte több nagynevű játékosát.

A mérkőzést a NAC technikai és taktikai fölénye jellemezte, a Bihorul csak szörványos lefutásokkal kísérletezett, melyek azonban a lehetetlenül bíraskodó Steiner bíró által megítélt 11-es büntető rugások révén részint eredményel jártak. A második féldőben a NAC-ot lehetetlen balszerencse akadályozta meg a kiegyenlítés és győzelmet jelentő gól megszerzésében. Steiner bíró ur halálkezeléseit eleinte hangos derűtség fogadta, a mely azonban csakhamar hangos botránnyá fajult a sorozatos tévedések hatása alatt.

NAC—Bihorul törpe 4:3 (4:1).

Törekvés—Macabi törpe 1:1

VIDEKI EREDMÉNYEK:

Kolozsvár:

Kac—Universitatea 6:4 (3:1).
CFR—Haggi-bor 5:1.

Temesvár:

Kinizsi—Kadimah 7:1. Bajnoki.
TMTE—TAC 3:3 (3:1). Barátságos.

Bukarest:

Szombaton: Moravska Slavia (Brün)—Bukarest vál. 4:1 (2:0).
Vasárnap: Juventus—Moravska Slavia 2:2 (1:1).

Ströck Albit két góljáért a magyar válogatottba jelölik

Budapestről táviratozzák:

A Profiligában Ujpest és Budai 33 4:0 (2:0) eredménnyel mérköztek.

Ujpest góljai közül kettőt Ströck Albi lőtt, akit ezután a szereplése után magyar válogatottba kombinálnak.

○ Egy diszkoszdobónó új világrekordjai. Varsóból táviratozzák: A tegnapi kezdődött könnyű atlétikai versenyeken Konopacka asszony kettős új világrekordot állított fel és pedig egykezes diszkoszvetésben 39 méter 18 cm., kétkezesben pedig 64 méter és 60 cm. eredményekkel.

Képes Elek

orvosi kötszerész, Sas-passage 20.
Saját készítményű 2393 I

sérvkötők, haskötők,

gummi-harisnyák,
speciális köt-szerek, női és férfi övszerek

Amit a verebek csiripelnek...

— Mi van ezekkel a szegény színészekkel?

— Bizony szükösen élnek. Ha nem volnának jó főpincérek és jó házigazdák...

— Szóval adósság, adósság.

— Olyasféle. Augusztus elsején kaptak utoljára fizetést. Hová lett azóta az a pénz?

— Mit csinál Soós?

— Azt mondják odakönyököi a kávéházban valakinek a kapucinerje mellé, hogy azt higgyék, ő rendelte.

— Derék fiu ez a Sós és főleg jó színész. Hja, ilyen a színészek sorsa. És Stoll, a kedvencem, hogy él?

— Stoll? Bucsuzzék el tőle. Leszáll a művészet gögös magasságából.

— Hüi! Csak tán nem?

— Korcsmáros lesz. Bohémianyát tervez. Nincs talán igaza?

— Igaza? Hát a művészetet csak úgy föl lehet cserélni a korcsmárossággal?

— Ne legyen olyan naiv. Nemcsak, hogy föl lehet, de kell is, ha élni akar az ember. A legtöbb művész nem is él, csak művész s vegetál. De a korcsmárosok, azok aztán élnek.

— Ne becsülje le Stollt. Nagy vesztesége a színpadnak, hogy eltűnik a deszkáról egy ilyen derűs gömbölyűség.

— Legyen nyugodt, magam is sokkal jobban szeretem ezt a kedves színészt, semhogy bántani

akarnám. Sőt! Hiszen tudom, máris abban tőri a fejét, hogy több kollegáját szerződteti a kis lokálba, ahol kedves, intim estéket akar rendezni énekszámokkal, páros jelentekkel, mulatságos céccokkal egybekötve.

— Ez lesz Várad szenzációja.

— Az ám. És ez komoly dolog. Stoll egészen belekopaszodott, annyira komolyan foglalkozik a kérdéssel.

— De hiszen már rég kopasz.

— Igazán? Én tegnap vettem észre. Eddig vagy paónkában láttam a színpadon, vagy kalapban az utcán. De térjünk át aktuálisabb kérdésekre.

— Térdig fül vagyok.

— Nem így mondják. Csupa fül vagyok. Így...

— Fúj, szégyelje magát. Közhe-lyekre akar tanítani?

— Nem én. De már ugy hozzá-szoktam egyes kifejezésekhez, hogy alig bírom kiirtani őket.

— Nem érdekel semmiféle fejtegetés. Irt, vagy nem irt, az nekem teljesen mindegy. Miről akart beszélni az előbb?

— Moskovits Miksa szöllőjében volt szombator egy garden party... hallott erről?

— Ez nem újság. Hetvenen voltak meghívottak, képzelheti, hogy hamar szétterjedt a híre a városban. Valami egyéb érdekes nincs?

— Volna, de most nincs kedvem diskurálni. Majd máskor elmondok mindent.

Még most is százával érkeznek a feljelentések a Monitorul Oficial vezérigazgatója ellen

Befejezték a feltározást a hivatalos lap kiadóhivatalában

— Bukaresti tud. táv. —

Az Adeverul értesülése szerint a „Monitorul Oficial“-nál szombaton befejezték a feltározási munkálatokat és átadták az ügyvitelt az új pénztárosnak.

A bukaresti törvényszék vizsgálóbírójához, aki a viz-

gálat lefolytatásával van megbízva, még most is százával érkeznek a feljelentések, amelyek megvilágítják, hogyan dolgoztak a csalók.

Tegnap több tanut hallgattak ki, köztük a belügyminisztérium két igazgatóját.

A besszarábiai tisztviselők a panamisták ellen

„Tépjék szét azt a „nemzeti ponyvát“ amely a visszaéléseket takarja“

A visszaélések növekedő járványának láttán a besszarábiai tisztviselők szövetsége a következő határozati javaslatot szavazta meg:

— A besszarábiai köztisztviselők szövetsége dezavualia a „közpénzek összes sikkasztóit, tekintet nélkül társadalmi és politikai helyzetükre és tisztviselői rangjukra.

— A szövetség mindig leleplezte a közvélemény és a hatóságok előtt azokat, akik bármily formában harácsolnak és tiltakozott a közpénzekkel való tékozlás ellen, mert ezek olyan tények, amelyek erkölcsileg is, anyagilag is mindig arra a sok ártatlan köztisztviselőre vetettek rossz világot,

akik végkimerülésig dolgoznak.

— A szövetség szigoru

Szabaddábra helyeztek egy visszaélésekkel vádolt agrártanácsost

Bukaresti lapok nyomán a „Nagyvárad Estilap“ is beszámolt azokról a visszaélésekről, amiket az öregati Dolj-megyében Manolescu és Enachescu agrártanácsosok a kisajátítási műveletek körül el-

Betörővilág a Velenceparton

A szombatról vasárnapra virradó éjszaka ismeretlen tettesek betörték a Velence-part 39. számú bérházba és az ottlakó szegény munkásemberek

kamaráit feltörték és teljesen kifosztották.

Nem loptak el szízeszeket, de ezeknek elvesztése is súlyosan érinti azokat az embereket. Egyiknek egy pár fazeka, másiknak egyetlen mosóteknője kallódott el és persze nincs reményük se arra, hogy valaha is nyomára jussanak a tolvajnak, mert az egész vidék rendőrség nélkül, állandóan ki van szolgáltatva gyanús és kétfes alakok terrorjának, fosztogatásának, soha azon a környéken még csak egy mozgó járőr sem látható.

A súlyosan károsult munkásemberek ebből az alkalomból újból kérik a rendőrhatalóságot, hogy ne kezelje őket olyan mostohán, mint eddig

s szervezze meg ennek a környéknek közbiztonsági szolgálatát is,

elvégre ezek az egyszerű emberek is hozzájárulnak — még pedig nehezen szerzett keresetükből — a közterhekhez.

szankciókat kért és kér most is. — tekintet nélkül mindenféle családi helyzetre, politikai, vagy társadalmi kapcsolatra — mindazok ellen, akik vétkeztek olyan tettekkel, a melyek súlyosabbak, mint közönséges csirkefogók bűnei.

— Az arra hivatottak tépjék már egyszer végre ketté azt a „nemzeti ponyvát“, a mellyel mostanáig oly sok szennyet eltakartak.

— Mert különben, érezzük napról-napra hogyan vész az erkölcsi egyensúly, a törvénytisztelet és a felelősség szelleme.

Esőernyő Blum Vilmosnál

mélyen leszállított árban

Javításokat és áthuzásokat olcsón vállalok.

Köröspart

MOZI

A Schimayak az Apollóban. Az Apolló mozgó igazgatósága azt a páratlan kedvezményt nyújtja a közönségnek, hogy a híres Schimay kvartett, mely már olyan sok sikert aratott Váradon is, most az Apolló mozgóban való felépésre is lekötötte és hétfőtől kezdve mindennap a 6 óras előadást olcsó helyárakkal az Apollóban tartják meg a Schimayak.

Idegés, kimerült, szív, gyomor, bél, rheumás, vérszegény, tüdőbetegek — kik valamely okból gyógykúráikat be nem fejezték vagy el sem kezdték

olcsón teljes gyógyhatású

vizgyógy, szénasav, villany, beléző kúrákat vehetnek

Dr Rácz Sanatoriumban
ORADEA, Printul Carol 7

Hízó—fogyó kúrák

Kristály

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár

Cuza Voda (Szacsavay)-u. 50. szám

Főüzlet:

Egyesületi (Sz. László)-tér 16. szám 3092-1

Szépességápolás, összes szépségűbák tökéletes kezelési helye D. Sternberg Helén cosmetica intézetében Piafa Reg. Mária (Bémer)-tér 3. I. em.

Van szerencsém értesíteni nb. megrendelőimet, hogy **női szabóságomat** Avr. Iancu (Kossuth-u.) 11. alól Str. Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 21. sz. alá, (volt Balázné helyiségébe) **helyeztem át.** Kérem nb. megrendelőim további pártfogását.

Weisz Sámuel
női divat szabó.

3791

Mi újság?

A lei ma Zürichben: 320.50

Zürichi nyitás

Váradai árfolyamok

BUKARESTI 320.50

1927. szeptember 5.

BERLIN	12340
NEW-YORK	518 68
LONDON	2521 15
PARIS	2033
MILANO	2809 50
BUDAPEST	9075
PRAGA	1537
BECS	7312

Pengő	28 25	28 35
Dollár	161 50	162
Cseh korona	4 78	4 82
Svájci frank	31 25	31 38
Oszták shilling	22 80	22 90
Francia frank	6 35	6 40
Angol font	787	790
Olasz lira	8 80	8 90

* A prefektus háromnapos körútja Szilágy- és Biharmegyében. Háromnapos utazgatás után az éjszaka hazaérkezett dr. Lobontiu Emil, Biharmegye prefektusa és ma reggel ezeket mondta utjáról a Nagyvárad Estilap munkatársának:

— Pénteken és szombaton Mosoiu tábornok ur kíséretében én is voltam Szilágy megye több községében: Zilahon, Szilágyosmlyön, Bucsumon és Illésfalván. Mindenütt nagy népgyűlések voltak. — Megnéztük aztán Felsőszivágyon a báró Bornemissza-kastélyt, amelyet az állam nemrég vásárolt meg, hogy tüdőbeteg köztisztviselőket helyezzen el benne. Tegnap, vasárnap Tenkén voltam Tempelean alispán urral. A megye mezőgazdasági kamarája rendezte ott a szokásos állatkiállítást. Igen szép felhajtás volt és számos díjat osztottunk ki.

Jöjjen a Heymanba és megludja, hogy igaza volt-e Darwin-nak?

* A megyei nyugdíjasok pótlékot kapnak. A belügyminisztériumtól ma a megyei prefekturára értesítés érkezett, a melynek értelmében a vármegye nyugdíjas tisztviselői és jegyzői kategória szerint 20—40—60 százalékos pótlékot kell, hogy kapjanak nyugdíjukhoz. Ez a nyugdíjtöbblet Biharmegye területén 671 ezer lejt tesz ki.

Klein Vilmos

Bul. Reg. Ferdinand 3.
harisnyát a legjobbak

* Lehet lát rakni fedett vagonokba. A CFR vezérigazgatósága a fedett vagonok kihasználásáról akként rendelkezett, hogy amennyiben az állomások felesleggel bírnak, jogosultak állami szükségletre szolgáló tüzfát fedett kocsikba rakni. Végső esetben a magánrendeltetési tüzfát is be lehet rakni a zárt vagonokba.

x N. Ambrózy Irén hegedűművész nő zeneiskolájában szeptember 5-én kezdődnek az előadások hegedű és zongora tanszakon. Beiratások megkezdődtek, Mosoiu tábornok (Kert)-utca 16. szám.

* Váradai tanárok véglegesítése. A közoktatásügyi miniszter véglegesítette állásukban a következő nagyváradai ideiglenes jellegű tanárnőket, illetve tanárt: Constanta Zamfirt a francia nyelv tanárnőjét és Florica Tanasescut, a német nyelv tanárnőjét a leányliceumban, továbbá Cosma Agoston román-latin nyelvtanárt a fiuliceumban.

* Házkutatás a váradai cionistáknál. A Zsidó Nemzeti Szövetség váradai otthonában pár nap előtt megjelentek a közbiztonsági hivatal közegei és Schön Dezső hivatali helyiségében házkutatást tartottak, mert Schön ellen feljelentés érkezett, hogy külföldi lapokban kompromittáló híreket terjeszt Romániáról. A házkutatás során több hébernyelvű lapot foglaltak le, amelyek szövegét most fordítják románra. A cionisták részéről azt mondják, hogy a feljelentés Salamon Benedek műve, aki azért denuncialta Schönt, mert ismeretes ügyében Schön tudósítást küldött a Hasiira című varsói héber lap részére.

x Szabónok figyelmébe! A „Chic Parisien“ dupla őszi száma megérkezett a Hegedüs Hírlapirodába. Ára 280 Lei.

x Mandel Ilonka zeneiskolájában a beiratás megkezdődött. Vitéz Mihály (Nagy piac-tér) 7. Nic. Jorga (Zöldfa)-u. sarok, jobbra. Tanítás kezdete 8-án.

Harisnyák legolcsóbban

Klein Vilmosnál

* Repülőgépen a világ körül. Londonból táviratozzák: A „Detroit Büszkesége“ világkörüli útján vasárnap Bender Abbas-ból az indiai Karachiba repült és ott délután 3.33-kor szállott le. A repülő ezzel eljutotta kutjuknak egy harmadrészen túl és az eddigi teljesítmény alapján remélik, hogy földkörüli útjukat a kitűzött 240 órán (10 napon) belül fogják megtenni.

* Kereskedők figyelmébe! A „PÉNZVILÁG“ mindenkor a kereskedők, gyárak és vállalatok érdekében dolgozik. Komoly és nívós szakcikkeinket, továbbá az élénk közgazdasági riportokat kísérik állandóan figyelemmel. Főszerkesztő dr. Böszörményi Andor. Szerkesztőség és kiadóhivatal Densusianu (Jókai)-utca 11. Telefon 9.

* Értesítés. Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Bujev. Reg. Ferdinand (v. Rákóczi)-ut 25. sz. alatt Gen. Berthelot (Sal Ferenc)-utcaival szemben hentesüzletet nyitottunk, hol ép úgy, mint Str. Avram Jancu (Kossuth-utcai) és Parcul Stefan Cel Mare (Tisza Kálmán)-téri üzleteinkben saját készítményű naponta friss hentesárunk és marha, borjú és sertésusok a n. é. közönség rendelkezésére állanak. Szíves pártfogást kér Rölich hentesüzletem.

Darkefkele, falporoló, kefe-seprő és mindennemű saját készítményű kefeáru legolcsóbban beszerezhető STERN S. ENDRE cégnél Oradea N. Jorga (Zöldfa)-utca 10. Vizonteladónak árendmény. 3540-3

* Orvosi hír. Dr. Farkas Manó sebész, szőlész, nőorvos, rendeléseit megkezdte Bul. Regele Ferdinand (Rákóczy)-ut 19. sz. alatt. Rendel. délelőtt 11—1-ig, délután 3—5-ig.

* Felkéretnek a Macabi özszes kerékpárosai, valamint mindazon újonnan belépni óhajtok, akik egyesületünk színeiben szándékoznak a „Törékvés“ jubileumi versenyén indulni, hogy ma este 8 órakor a Lloyd kávéház külön termében okvetlen jelenjenek meg, a benevezés megbeszélésére, valamint a jelvények kiosztására vonatkozólag. A vezetőség.

* Köszönetnyilvánítás. A Pus-kás-család ezton mond halás köszönetet mindazoknak, akik Pus-kás József főpincér halála alkalmából részvételükkel enyhíteni igyekeztek a család fájdalmát.

x Hencserek részletre Mansberg-nél, Bul. Reg. Ferdinand 17.

Kötött kabátok, pulover, legnagyobb választékban

Klein Vilmosnál

x A Mensendick-féle ritmikus torna tanfolyam gyermekek és felnőttek részére megkezdődik. Szeptember 1-én Feder Baba táncintézetében, Székely Manci budapesti szaktanárnő vezetésével. Beiratkozni lehet a táncintézet helyiségében (Sas-palota). 1.

Mindennemű bőrárak és cipészkelekek, Jakobovits Sándor
Kocsi- és autó mosó szarvasbőrök, bőrkereskedésében, Str. Vialuța Szi. János-u. 7.
valamint felsőrészek legolcsóbb árban „Kis-Pipa“ mellett szerezhető be. Telefon 885. sz.

Egy elmebajos budapesti orvos kommunista-agitátornak csapott fel, hogy pszichanalitikai megfigyeléseket végezzen önmagán

Budapestről táviratozzák:

A magyar főváros legújabb és legkülönösebb szenzációja dr Korniss Ignác fiatal, tehetséges budapesti orvos leleplezése, akiről kiderült, hogy soroatos és nagyszabású bűncselekményeket követett el, csak azért, hogy tudományos megfigyeléseket folytathasson.

Az egész országra kiterjedő kommunista agitációt készített elő és a bécsi forradalomhoz hasonló felkelést akart szítani, csak azért, hogy a lázadás lélektanát tanulmányozhassa. Ő volt a Kolumbusz-utcai revolveres zsarolás tettese is.

Érdekes, hogy dr Korniss Ignácnak Nagyváradon is vannak rokonai és ismerősei, akik rendkívül érdekes és nagytehetségű embernek ismerik.

A budapesti különös szenzációról következő táviratunk szövege:

A budapesti főkapitányság politikai osztálya elfogott egy állítólagos kommunista agitátort, akiről hamarosan megállapították, hogy egyúttal tettese a Kolumbusz-utcai vakmerő zsarolási kísérletnek, amely annak idején országos feltűnést keltett.

A rendőrséghez újabb jelentések érkeztek arról, hogy a magyar fővárosban és a vidéken újabb kommunista szervezkedések folynak.

A véletlen folytán a bécsi rendőrség olyan utbaigazítást adott a budapesti főkapitányságnak, mely lehetővé tette, hogy a kommunista megmózdulás fejét szombaton reggel ártalamatlanná tette. Az illető Korniss Ignác dr 37 éves ideg orvos, akinek Budapesten az Andrássy-ut 15. számú házában orvosi rendelőintézete volt. A lakásán tartott házkutatáskor

megtalálták a röpiratok fogalmazványait, ugyanakkor előkerültek azoknak a leveleknek a kéziratai is, amelyekkel a Kolumbusz-utcai zsaroló a fővárosi lapok szerkesztőjeit elárasztotta.

Igy tudták meg, hogy Korniss dr volt a Kolumbusz-utcai merénylő.

Az orvos maga sem tagadta, hogy ő csalta ki Bartók Zoltánt a Kolumbusz-utcai villába és úgy adta elő a dolgot, hogy úgy a kommunista szervezkedést, mint a zsarolást csak azért csinálta, hogy pszichanalitikai tanulmányokat végezzen önmagán.

Augusztus első napjaiban a bécsi Rothe Fahne szerkesztőségében megjelent egy elegánsan öltözött magyar ember, aki Kerekes István dr budapesti orvosnak mondotta magát és

a kommunista lap szerkesztőjének felajánlotta szolgálatait, hogy Magyarországon bolsevista propagandát kezd, forradalmárokat szervez és megismerteti Budapesten a július hó 15-iki bécsi forradalmat.

Többek között megemlítette azt is, hogy a csepeli Weisz Manfréd-

gyárat alaposan ismeri és

könnyű szerrel fel tudná robbantani az egészet, hogy pánikot idézzen elő.

A Rothe Fahne szerkesztőségében

gyanusnak találták az állítólagos budapesti orvost és azt hitték, hogy agent provocateurrel van dolguk.

Értesítették a bécsi rendőrséget, amely napokig kutatta a magyar forradalmárt, de csak annyit tudott megállapítani róla, hogy az illető Kohn Ignác dr álnéven is szerepelt, sőt egyéb álnéveket is használt és elutazott Bécsből. A pontos személyleírás közlésével értesítette a főkapitányságot erről a dologról a bécsi rendőrség. A nyomozás megállapította, hogy az állítólagos Kerekes-Kohn orvos valóban Magyarország felé vette útját és vonaton Hegyeshalomnál átlépte a határt.

Napokig taró hajsza és nyomozás után sikerült a detektíveknek megállapítani azt, hogy Kerekes Iván, alias Kohn Ignác, Korniss Ignác dr Andrássy-uti ideg orvossal azonos.

Rövidesen kiderült, hogy a bécsi rendőrigazgatóság átirata valót

mondott. Korniss Ignác az éjszakai órákban

kéteshírű lebujszokban és olyan helyeken jelent meg, ahol a rendőrség által ismert és nyilvántartott kommunisták találkozn szoktak.

Korniss ezekkel az emberekkel állandó érintkezést tartott fenn és majdnem nap-nap után felkereste őket tanvájukon és hosszasan tanácskozott velük. Amikor a rendőrség ennyi adatnak birtokában volt, Hetényi Imre dr főkapitányhelyettes elrendelte a rajtaütést.

Reggel nyolc óráig több mint százhusz gyanús embert vittek be a detektívek kocsin és autókban a főkapitányságra.

Kilenc órákor Korniss Ignác dr-t Hetényi főkapitányhelyettes elé vezették. Az írásck között megtalálták a vidéken terjesztett röpiratok fogalmazványát is és

találtak olyan leveleket is, amelyek Kerekes Iván dr aláírásával voltak ellátva és a Kolumbusz-utcai zsarolásról szóltak.

Hetényi főkapitányhelyettes így szólt Kornishoz:

Szaporodnak a bizonyítékok a feleséggyilkos dr Erdélyi Béla ellen

Budapestről táviratozzák:

A budapesti törvényszék vizsgálóbírája tegnap hallgatta ki a hívesgyilkossággal vádolt Erdélyi Bélát.

A vizsgálóbíró előtt tett vallomása természetesen nem kerülhet nyilvánosságra, azonban nem nyújthatta ott sem ártatlansága bizonyítékait, mert

két óras kihallgatás után Enyedy Róbert vizsgálóbíró kihirdette előtte az előzetes letartóztatásról szóló végzését.

A vizsgálóbíró házastárson elkövetett gyilkosság, három rendbeli csalás büntetnének kísérlete és hétrendbeli magánokirathamisítás büntette címén rendelte el a vizsgálati fogszágot.

A végzés indokolása szerint semmi ok sincs arra, hogy az osztrák igazságügyi hatóságok által táviratban közölt adatokat kétségbevonják.

A vizsgálóbíró elfogadta tényállásnak az osztrák orvosj és bírői vizsgálat megállapítását, hogy Forgács Annát férje, Erdélyi Béla dr veronális kábulatban megfojtotta.

Terhelő körülményként sorolja fel a vizsgálóbíró végzése azt is, hogy Erdélyi Béla felesége életét a maga javára olyan magas összegben biztosította, amely nem áll arányban anyagi helyzetével, mert ennek a kötvénynek díjait nem is tudta fizetni.

A vizsgálóbírói végzés kihirdetése után Erdélyi Béla felfolyamodást jelentett be, később azonban, amikor a vizsgálóbíró engedélye folytán védőjével, Gál Jenő dr-al tanácskozhatott,

A tisztii főorvosi hivatal ellenőrzi a nyilvános helyiségek tisztaságát

— Saját tudósítónktól —

Hivatalbalépése óta állandóan különös súlyt helyezett dr Lobontiu Emil prefektus arra, hogy a város és a megye köztisztasági állapotain hathatósan javítsion. Főleg az az intézkedése, amelyet ma tett, fogja kiváltani a közönség általános tetszését:

— Rendkívül felháborodtam, — mondotta a prefektus munkatársunknak — amikor személyesen tapasztaltam, hogy a város és a megye egyes szállóiban, aztán látványossági helyeimen és más nyilvános helyeiken a tulajdonosok, vagy bérlők a tisztaság minimális követelményeinek sem tudnak megfelelni. Hogy egyebet ne mondjak — vannak helyek, ahol a plüssszatu székeken veszedelmes parazita-rovarok mászkálnak, behatolnak az ember ruhájába, megésimik és mindenféle veszedelmes kórnak okozójává lehetnek. Már utasítottam a főorvosi hiva-

— Hát a Kolumbusz-utcai zsarolással hogy állunk?

Az orvos meglepetten nézett Hetényire, majd néhány másodpercnvi hallgatás után így válaszolt:

— Igen, azt is én követtem el. Azonban már előre kijelentem, hogy úgy a zsarolási kísérletet, mint a kommunista propagandát

csak azért csináltam, hogy pszichanalitikai megfigyeléseket tegyek önmagamon.

Sem pénzszerzés, sem forradalom-sítás nem volt tulajdonképeni célom és amint sikerült volna a szervezkedés.

azonnal magam tettem volna jelentést erről, mint ahogy éppen most készültem arra, hogy a Kolumbusz-utcai zsarolás ügyében önként jelentkezsem.

Lassanként azután teljes vallomást tett. Elmondotta, hogy orvosi praxisa nem ment elég jól és különben sem elégítette ki ambícióit és mindenáron országos nevet akart.

Eltökélte, hogy olyan dolgot fog elkövetni, amely egyrészt orvosi szempontból érdekes, másrészt pedig az egész ország figyelmét felhívja. Így született meg benne a filmre való zsarolás gondolata.

A nyomozó hatóságok biztosra veszik, hogy dr Korniss, aki elég jó anyagi viszonyok között él,

elmebetegségben követte el különös tettét.

visszavonta a felfolyamodást, de csak azért, amint azt külön kiemelte, hogy a bírói eljárás folyamán ártatlansága minél előbb ki derülhessen.

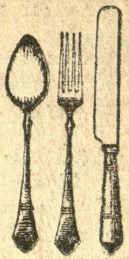
talt és a többi illetékes szerveket, hogy a legszigorubb ellenőrzést jeitsék ki az ilyen helyeken és minden hanyagságot szigorú szankciókkal sújtssanak.

**Kriegner-féle
Reparator**
Köszvény
csúsz
hülés ellen

Minden gyógyszerár-
ban kapható

Ára 65 Lei

3358

Alpaca kanál vagy villa 30.—, kávéskanál 20.— lei.
Ezüst facon kanál v. villa 50.—, patent kés 70.— lei.
„RECORD” extra nehéz főzőedények.
Épület és butorvasalások
teszállított árakban

STERN vaskereskedő

Mihai Viteazul (Nagypiac-tér 2.
Telefon: 8-92 3400

Endlizést

olcsón és kifogástalanul elkészítve csakis I. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 11. ajtó 5. vállalatnak

Gyermekkoscsik

ernyők, gumvizások, szakszerű javítások 3707

Szöke Miklós gyermekkoscsi üzemében
Pieta Unirii 16., Saguna (Kapucinus-u.) sarok

Olcsón, szépen, gyorsan fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László

Take Ionescu (Körös)-utca 1.
Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand 2.

Házhelyek

rendkívül olcsó árban és kedvező részletfizetési feltételek mellett kaphatók a Wilson (Fűzés)-utca folytatásában.

Hatóságilag engedélyezett házhelyek, villanyvilágítás, vízvezeték és csatornázott uttest mellett.

Értekezni:

Topsál

Bul. Regele Ferdinand 14. 3006

Fogászati rendelő

Bratianu (Szaniszió)-utca 4.

Foghúzás érzéstelenítve 40 lei
Fogtömés plombával 50 lei
Fogkoronák 100 leitől
Fogak porcellánból 70 leitől

Fogak fehérítése

Szegény fogbetegnek ingyen rendelés

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

LACIKAM. Leveled rendben érkezett. Válasz ma meg, mindnyájan sokszor csókolunk. 926

HÁZASSÁG

A régebbi Moskovits partie kereskedő új üzletét megnyitotta Str. Rimanóczy utca 1. volt Maradék áruház helyiségében, ahol férfi és női kabát és ruhaszövetek, selymek, vásznak, asztalneműek, olcsón kerülnek eladásra. Mindenki sajátérdekében kíséreljen próba vásárlást eszközölni. 964

LAKÁS

KÉPKERETEZÉS, ablaküvegezés, ajándéktárgyak legolcsóbban: Banyiknál, Vlahuta (Szent János) utca 6. Nyílt üzlet. 3887

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnali világítás, kiszolgálással együtt, havi 1500 leiert kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál.

ATADÓ lakások, butorozott szobák és irodák! Pável-utcán modern 3 szobás, Take Ionescu (Körös) utcán 3 szobás remek butorral igen olcsón. Azonkívül 1-6 szobás lakások átadók, uri lakosztályok bérbeadók. Dr. Petróczy, Zsiga Miklós (Lukács György) utca 38.

HAZTULAJDONOSOK, bériók jelentsék üresedő lakásukat irodamba, lelépéssel, magas bérrel 24 óra alatt kiadom. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 10-22. 968

LAKÁSOK, 3 szoba, fürdőszoba lelépés nélkül azonnali, 2 szoba, fürdőszobás, több 1, 2, 3, 4, 5, 6 szobások. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 10-22. 969

SZOBA, konyhás vagy előszobás lakást sürgősen keresek. Veresné, Árvaház-utca 5. 962

ELADÓ Wertheimkassza, üvegfal, Kodak fényképezőgép, iratszekerény, iratállvány, baromfiketrec. Tace Ionescu (Körös) utca 32. Tonknál. 960

ADÁS-VÉTEL

A város központjában jó forgalmu üzlet eladó. Cim: vasúti vendéglősnél. 954

ZONGORA vétel előtt keresse fel a „Lyra” engro hangszer üzletet, hol engro árban szerezhet be zongorát, minden márkát. Cuza Voda (Szacsavay) utca 56. 3761

Művészi perzsaszőnyegek szövés gobelinek, valódi külföldi fonalak, minták, szövökellékek, szőnyegjavítás, tisztítás, állandó tanfolyamok

Schulhoi Emilnénel Orient szővművészeti iskola Ep. Ciorogariu (Uri)-utca 14. Premontreii gimn. Telefon: 296.

RENDKIVÜL olcsó magánházak. Olasz központban modern 3 szobás 380 ezer; másik 280 ezer; Alexandri (Teleki) utca mellett 3 szobás modern 350 ezer. Beköltözhető. Petróczy, Zsiga Miklós (Lukács György) utca 38.

UJVAROS központjában orvosnak és ügyvédnek is alkalmas többlakásos modern ház 900 ezerért, egy másik rendkívül kedvező fizetéssel 1 millió 100,000 leiert eladó. Petróczy, Zsiga Miklós (Lukács György) utca 38.

SZALONGARNITURA eladó. Bővebbet: Károly herceg (Szilágyi Déző) utca 4. Házmeszternél.

KÜLÖNFÉLÉK

1 MILLIÓ leiel ELSŐRENDŰ üzlethez társat keresek, egy év alatt 2 milliót kereshet. „Társ” jelige alatt a Hegedüs Hirlapirodában. 963

MAGANPENZT keresek egyszer, perzsaszőnyeg fedezetre 10,000 és 30,000 leit, betáblázás első helyre, váradai üzletház ingatlankra 20, 40 és 80,000 leies tételekben rövid időtartamra Schillinger Andor irodája, Pável-utca 5. 956

SCHILLINGER Andor közvetítő irodája, Pável-utca 5. foglalkozik ingatlanok, lakások, butorozott szobák, üzlethelyiségek, pénzkölcsönök közvetítésével, tüzifa eladás, elvállal bármilyen bizományi képviselést. Utlevelek vizumoztatását, minden nyelvű fordításokat 955

EGY két középiskolás fiu izraelita uri családnál teljes ellátást kaphat. Victoriei (Kolozsvári) utca 9. 970

2 diáknak orth. koszt és lakás központban kapható. Cim: Nasch tőzsde, Mosciu tábornok (Mezey Mihály) utca 3. 972

EGESZEN kis üzlethelyiséget keresek irodának, város forgalmas központján. Ajánlatokat „Sürgős” jeligére a Hegedüs Hirlapirodába kérek pontos cim és bér megjelölése mellett.

EGY vagy két iskolás leány iskolai idényre keresztény családnál teljes ellátást kaphat. Özv. Kereskésné, Andrei Muresanu (Szigligeti) utca 12.

TELJES ellátásra vállalko fiu vagy leány gyermeket fürdőszoba használattal. Értekezhetni: Kovács Testvéreknél, Sas-Passage. 947

ALKALMAZÁS

INTELLIGENS lelküismeretes, föltétlen megbízható középkorú izraelita nő, anyahelyettesnek házvezetőnőnek ajánlkozik. Vidékre is elmegy. Cim: Hegedüs Hirlapirodában. 927

SOFFOR tanulókat felvesz a Velocitas Garage, Ciorogariu szepők (Uri) utca 14. 952

GYERMESZERETŐ románul, németül tudó minden leányt keresek vidékre. Cim a kiadóba. 928

PERFECT szakácsnő felvétetik. Cim: Hegedüs Hirlapirodában. 971
BEJARÓ szakácsnő felvétetik. Katz, I. C. Bratianu (Szaniszi) utca 1. szám. 967

JOBB nő gyermek mellé vagy idősebb házaspárhoz ajánlkozik, varrni is tud. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 966

VARRNI tudó jobb leány elmenne gyermek mellé, családi elbárást kér. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 965

PERFECT szakácsnőt keresek szeptember 15-ikére. Cim a Hegedüs Hirlapirodában.

FIATAL, jómunkás borbélysegéd állást keres. Szabó András, Telegd. 961

x Nagy Modeli Album a legújabb őszi divattal megérkezett a Hegedüs Hirlapirodába.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

NÁDOR
KIADÁS
BUDAPEST

CSAK
HÁROM
KÖTTÁT
AJANLUNK

1 TANGÓ!
MAGYAR
NÓTÁT!
SZERIÓZ-
DALT!

AGYÓ BABÁM ...

Tangó-dal. Az „Este hétkor” tangó szerzőjétől

SZERETEM A CIGÁNYZENÉT ...
(Ne szidjátok soha engem)

ZERKOVITZ BÉLA ÚJ SZERIÓZ-DALA
Lehettem én volna nagyon rendes ember

Kapható és vidékre azonnal szállítja a
Hegedüs Hirlapiroda zenemű-osztálya

Bútor megbízható, izléses és olcsó a

Nagyvárad

Műasztalosok Butorcsarnokában

kapható Avram Iancu (Kossuth)-utca 2. szám (Sas-épülettel szemben) és Gen. Mosciu (Keri)-utca 4. sz. (Ipartestületi házban)

Óriási választék olcsó műbutorokban, hajlított székek és kárpitos munkákban. Hálósobák 14.000 leitől